

vila průmyslníka Löw-Beera, jejíž pozemek sousedí s vilou Tugendhat a která tvořila svatební dar dceři Gretě (1903–1970) provdané za průmyslníka Fritze Tugendhata.

Díky dotačnímu fondu EU a příspěvku Národního památkového ústavu se podařilo v ilu Stiassni obnovit a současně vytvořit v areálu nový objekt s víceúčelovým kongresovým sálem a ubytovacími prostory, který tvoří jádro Centra pro obnovu památek architektury 20. století. Pro zřízení tohoto Centra právě v Brně hovoří množství památek moderní architektury 20. století ve městě a také jedna památka UNESCO – vila Tugendhat.

Prvním počinem v novém Centru byla prezentace Vysokého učení technického v Brně dne 29. 1. 2015. Zdejší Stavební fakulta předvedla své nové centrum „AdMaS“ (Advanced Materials, Structures and Technologies). Areál tohoto centra se nachází pod Palackého vrchem v Brně na Purkyňově ulici. Bezesporu patří mezi nejmodernější centra vědy a výzkumu v oblasti stavebnictví. Podobně zaměřené centrum působí od roku 2013 v Telci a je projektem Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR.

Obr. 1. Brno (okres Brno-město), vila Stiassni, novostavba Centra pro obnovu památek 20. století. (Foto: NPÚ, ÚOP v Brně, 2015)

Obr. 2. Brno (okres Brno-město), vila Stiassni, pohled od vily do terasové zahrady s novostavbou centra. (Foto: NPÚ, ÚOP v Brně, 2015)

Rektor VUT, ředitel Centra AdMaS a ředitel NPÚ, ÚOP v Brně zde podepsali smlouvu o spolupráci na úseku stavebních průzkumů, technologických postupů i optimálních řešení při rekonstrukci památkových objektů. Pomocí nejmodernějších přístrojů a vědeckým výzkumem ověřených skutečností mohou pracovníci této instituce zjistit nejen statické závady, konstrukční chyby, nevhodné stavební materiály, ale i chybná řešení dřívějších rekonstrukčních zásahů. Při dobré kooperaci všech složek budou pro rekonstrukce památek navrhována taková řešení, která neublíží památce, ale ani modernímu provozu v ní nebo kolem ní.

Božena Víchová

Ojedinelá výstava hliněných konstrukcí ve Strážnici

Národní ústav lidové kultury ve Strážnici zahájil v neděli 26. dubna návštěvníkou sezonu 2015 ojedinelou výstavou Hliněné stavitelství na Moravě. Je instalována v příhodném prostředí stodoly z Hrušek na Břeclavsku stojící v areálu Muzea vesnice jihovýchodní Moravy. Autor výstavy, odborný pracovník Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici etnograf Martin Novotný, na deseti panelech a devíti exponátech předkládá veřejnosti dílčí výstup svého bádání v rámci aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) s názvem Technologie tradičního hliněného stavitelství na Moravě a vztahové souvislosti k oblasti středního Podunají. Návštěvníci se mohou seznámit s oblastí, podél středního a dolního toku Dunaje, v níž je rozšířeno hliněné stavitelství s historií využití hlíny pro stavební účely, která se datuje od doby neolitu, se zpracováním hlíny pro stavební účely a především s jednotlivými konstrukčními technikami užívanými v minulosti při budování hliněných staveb. Obsažné informace na panelech jsou doplněny historickými fotografiemi z archivů Národního ústavu lidové kultury, Etnografického ústavu Moravského zemského muzea, Slovenského národního múzea a Szabádtéri néprajzi múzea.

Zvláštní pozornost věnuje kurátor výstavy konstrukcím z válků a vůbec poprvé představuje klasovitě kladené zdivo z unikátních trojúhelníkových válků, které našel při rozebírání stodoly u čp. 13 v Tištině, okr. Prostějov. Jádro výstavy tvoří devět exponátů, které autor výstavy vlastnoručně připravil a které názorně ukazují jednotlivé stavební techniky: vrstvení, nabíjení, zdivo z válků bochníkovitých a trojúhelníkových, stěny z nepálených cihel a využití hlíny jako doplňkového stavebního materiálu na omazávání proutěných a dřevěných konstrukcí. Návštěvníci si vzorky různě konstruovaných hliněných stěn může volně prohlížet a detailně se s nimi seznámit. Výrobní postup při zpracování hlíny a budování všech hliněných konstrukcí mohou zájemci zhlédnout také na instruktážním snímku, který NÚLK natočil v roce 2003.

K výstavě byl vydán tištěný průvodce ve třech jazykových mutacích – v češtině, němčině a angličtině –, který obsahuje všechny informace uvedené na panelech a lze jej vnímat i jako příspěvek ke sjednocení oborové terminologie. Výstava je skvělou učebnicí o hliněných stavebních technikách.

Jitka Matuszková